

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

62. ÉVFOLYAM

1996. FEBRUÁR

1. SZÁM

FESZÜLTSGEBEN

Február a vízkeresztli időből a bőjtibe való átmenettel rendszerint feszültséget jelent, amint az egyházi rend szerint a hit útját járjuk. A vízkeresztli idő ott a megdicsőülés hegyén fejeződik be, amint a három tanítvány egy pillanatra — mintegy megvakulva eddig még nem tapasztalt fények ragyogásától — megláthatja Jézus Krisztus dicsőségét. A jelenet megszűntével, holott János, Péter, s Jakab inkább szeretne azon a hegyen, mindentől tisztas eltávolodásban tovább élni, Jézus arra noszogatja őket, hogy menjenek a völgybe, a városba, a szolgálat helyére, ahol Ő a keresztfán való áldozattal teljesíti be küldetését: az emberiség megváltását a bűntől, a haláltól, s az ördögtől.

Az Urukot követő, hívő tanítványok útja sem lehet más, alkalmilag még csak képletesen sem. Pál így ír: *“Szánjátok oda testeteket élő, szent, és Istennek tetsző kedves áldozatul. Ez legyen a ti okos istentiszteletek”* (Róma 12:1).

Ha az ember valami nagyot, maradandót akar cselekedni, avagy akár szíves-örömet kíván valamit tenni, akkor szükséges hozzá, hogy önmagát a maga elé kitűzött célra beállítsa, figyelmét arra összpontosítsa. Ez áll egyszerű munkavégzés esetére is. Csak akkor lehet eredményes, csak ekkor képes gyümölcsseit is élvezni munkálkodásának.

A mi igénknek is ez a központi gondolata. Oda van sűrítve az első szóba, a többi pedig ennek természetes kimenetele. Hiszen a keresztyén ember általában véve tudja (?), hogy mi neki a helyzetben ebben a világban, mi a viszonya Istenhez, emberekhez. Tudja (?) esetleg azt is, vagy legalábbis tudatalattiságban tartja számon, hogy mik a kötelességei, feladatai, a teendői ebben az életben, akár családot, akár egyházat, akár társadalmat veszünk figyelembe. Az apostol is feltételezi a tudást, de az ihletett üzenetből azonnal kiténik, hogy a “tudása” a dolgoknak nem elégséges.

Amikor azonban az ige “odaszánásra”,

önmagunknak Isten ügye mellé való el-tökélésre ösztönöz, akkor mindig arra is gondolnunk kell, hogy ehhez a körülmények máris megvannak. Nem kell előtanulmányokat végezni, környezetünkben a kedvező feltételeket keresni vagy megteremteni, kiválasztani az alkalmas időt.

Mindez elkészített számunkra a Jézus Krisztus által. Ő vitt bele kereszthalálos áldozatával az isteni üdvösséges közösségbe. Ő mutatja a Lélek által a keresztyén ember útját, amelyen Ő jár legelől. Benne a kegyelem és jóság részesei vagyunk, s Isten szánt-szándékkal nem látja meg, mert megbocsátotta már, bűneinket. Akik Krisztusban vannak... S mi Krisztusban vagyunk, ezért számunkra minden lehetséges.

Ha szükséges tehát az odaszánáshoz a lelkiállapot, ez már többet nem lehet hiány; nem Krisztus eljövele, az ember megváltatása, a Keresztségben való elhivatása, s a mennyei szövetségben az Úr-acsora által újra meg újra való megerősítése óta. Ennek a lelkiállapotnak az állandósulásához vezet az ige és hirdetése, és a gyakorta való imádság.

A kísértésekkel küzdő embernek ilyen élményeken keresztük kell önmagán minduntalan győzedelmeskednie. Ha nem úgy mennek a dolgok, amint szeretnénk, annak az az oka bizonyára, hogy odaszánásunk még nem teljes, még mindig gátlásaink vannak, vagy fenntartással élünk, hitünk bátortalan. Ezért hív, biztat ez az ige: *“Szánjátok oda testeteket”*, azaz teljes mindenteket. Elhatározásra van szükség.

Igaz, ez áldozat. Mert mindezt arról vagy arról, s mi mindenről le kell mondani, az eddigiek fölé és nem a más egyebek mellé kell helyezni Isten dolgait. Értékváltoztatásra van szükség. Csak ekkor tölthetjük be a hívást az odaszánásra.

Ott a hegyen a tanítványok azt mondták: *“Jó nekünk itt!”* De Jézus elindult velük és értük, értünk a völgybe. Ez a bőjt kezdete, melynek útja előbb a keresztfához, s aztán az üres sírhoz visz. Feszültség

az ilyesmi a javából. A bőjtben tehát előbb az odafigyelés, majd az odaszánás fegyelmét kell elsajátítanunk. Gyakorolni kell azt, hogy tanítványok vagyunk, folyamatosan, túl a bőjton, éveink minden napján. Ez a fegyelem pedig nem más, mint bűnbánat, lemondás, imádság, és szeretetgyakorlás. Ezek megkívánják a magunktól való elfordulást, a középpontból való kilépést, a Jézus meglátását nemcsak dicsőségben, hanem kinszenvedésében és megváltó halálában is.

Ha így nézzük, ha így látjuk, s ha így is értjük, az az odaszánás sem lesz olyan nehéz, sőt... levezetődik az emberi feszültség februáron túl is. —BB.

Mikor jön el a vég?

Az Úr Jézus mennybemenetelekor figyelmeztette kíváncsi tanítványait, hogy nem az ő dolguk számítgatni, mikor is jön Ő vissza ítéletre örök dicsőségben. Ezt az intést figyelmen kívül hagyta a Jehova Tanúi nevű szekta, s múlt századbeli alakulása óta megállapította, de többször revidálta a világvége, az armageddoni pusztulás dátumát. Legújabbban azonban a szekta feladta álláspontját, s illetékesek csak annyit jelentettek ki, hogy “végidőkben élünk”, de ennek tartamát nem rögzítették, ami a szekta hívei között ugyancsak csalódást okozott.

Templomfelújítás Levélen

Az *Erős Vár* előző számában néhány gondolat erejéig többek között arról írtam, hogy a kicsiny, gyenge gyülekezetek is milyen erőfeszítéseket tesznek, hogy hitéletüket méltó körülmények között megélhessék. Templomot, gyülekezeti házat építenek, renoválnak. Egykor államosított épületeiket visszaigénylik, hogy azokat eredeti rendeltetésüknek megfelelően a gyülekezeti élet szolgálatába állítsák.

Ezúttal konkrét példával szeretném alátámasztani állításomat. Ne tűnjék szerénytelenségnek, ha éppen az én egyik kis gyülekezetem ezévi nagy feladatáról írok. Mosonmagyaróvár egyik társgyülekezetéről, Levél gyülekezetéről van szó. A háború előtt több mint ezerlekes sváb gyülekezet létezett a településen. A háború utáni kitelepítés aztán alaposan megcsönkította a gyülekezetet. Alig száz evangélikus maradt a faluban, mert a kitelepítettek helyére Borsodból és az ország más területéről katolikus családokat telepítettek be. Jelenleg vegetál csak a gyülekezet, s most mégis, egy segélynek köszönhetően, a templom belsőtéri felújításába, festésébe fog.

A levéli evangélikus templomot 1789-ben építették, majd 1844-ben és 1903-ban átépítették és felújították. Ezt követően a templom anyagiak és egyéb lehetőségek híján nagymértékben leromlott állapotban. Még a minimális javítási munkákat sem tudták elvégezni. 1989-ben nyílt meg a lehetőség, hogy nagy költséggel a templom külső felújítására sor kerül.

A korábban elhanyagolt tetőfedési hibák miatt azonban a templom számtalan helyen beázott, ezért a templombelső rendkívüli szépségű díszítőfestése teljesen felújításra szorul. A festési munkákon túlmenően indokolt az 1844-ben készült U-alakú karzat, szószék, s részben az oltárasztalos- és mázoló munkáinak felújítása is. Szükséges végül kisebb vakolat- és repedésjavítási-, villanszerelési- és burkolómunkák végzése is.

A festési munkálatokat egy pápai festő végzi Závory Zoltán festőművész-tanár tervei alapján és irányításával. Csak ezeknek a költsége másfélmillió forint. A hozzákapcsolódó járulékos költségekkel a templom belső felújításának a teljes összege több mint kétfélmillió forint. Ám a felújítás augusztusvégi befejezése után a levéli evangélikus templom teljes belső és külső szépségében jelenhet meg újra.

— Kiss Miklós, mosonmagyaróvári ev. lelkész

Sepsiszentgyörgyön evangélikus templom épül

Az oláh uralom alatt lévő Erdélyben először épül magyar evangélikus templom: Sepsiszentgyörgyön. Az utolsó két evangélikus templomavatás a magyar államiség idején ment végbe, 1905-ben Aradon és 1943-ban Kézdivásárhelyen. Hogy világos legyen, több helyen is alakították át lakóházat imaházzá, vagy imaházat templommá, de templom — alapozástól toronyig — nem épült. Magában Sepsiszentgyörgyön is imaház volt és van. Most azonban a város központjában kapott telket az evangélikus gyülekezet, s a templomépítés előkészületei már egy éve elkezdődtek.

“A legutóbbi hivatalos népszámlálási adatok szerint ezernél több a város evangélikus lakosainak a száma”, mondja Mózes Árpád püspök. “Ehhez jön még körülbelül 300 a környező falvakban és szórványban. Ez a szám pedig állandóan nő, mert hiszen a falvakból a kommunista államrend megszűnése után is a városba költöznek az emberek, s ezek között mindig van evangélikus is. Feladatunk Sepsiszentgyörgyön tehát missziói feladat is: felkeresni és megtartani az újonnan városba költözött hivatelt, akiknek nagyobb része fiatal házaspár vagy fiatal család. Ha ezeket a lelkeket elveszni hagyjuk a gyülekezet számára, az nemcsak hiba lenne, hanem bűn is”, hangsúlyozza a püspök.

E sorok írója a közelmúltban látogatta meg a Brassó-környéki evangélikus gyülekezeteket egy norvég egyházi delegáció tagjaként. Sepsiszentgyörgyön a városi és megyei hatóságok egészen szívélyes fogadtatásban részesítették a messi Norvégiából érkező vendégeket. A városháza a polgármester adott fogadást, amelyen résztvett a megyei tanácselnök és a tanács egyik tagja is. Ez a három személy három különböző felekezethez tartozik, de majdnem túllicitalták egymást, mikor arra került a sor, hogy az evangélikus templom építéséhez különféle hivatalos engedélyek is szükségesek. Ezt minden fokon készek támogatni, s mindent megtesznek azért, hogy amennyiben rajtuk áll, az építkezés akadály nélkül folyhasson.

A rendelkezésre álló telek központi fekvésű: a városháza, a központi park, a piac, s a Székely Mikó Kollégium közelében fekszik. A háromszög alakú telekre háromszög alaprajzú templom és gyülekezeti központ tervét készítette egy Szentgyörgyről kivándorolt építész. Maga a templom 250–300 férőhelyes, az alagsorban pedig ifjúsági termen kívül helyet kap a tanácsterem, iroda, könyvtár, raktár, konyha, melléképítmények, s ami még szükséges.

Sepsiszentgyörgyön és környékén a 30-as évek végén Kovács László, akkori fiatal missziói segédlelkész, jelenleg felszegi lelkész fáradságteljes munkája nyomán kezdtek kialakulni a gyülekezet körvonalai. Szép imaházakat városrendezés címen a 60-as években kisajátította a rendszer. Ezért akkor egy lakóházat alakítottak át ideiglenes gyülekezeti teremmel és lelkészlakással. Ezt az “ideiglenes” állapotot váltja majd fel az új modern sepsiszentgyörgyi templom.

Szeptember utolsó vasárnapján helyezte el az új templom alapkövét Mózes Árpád püspök, többszázfőnyi gyülekezet és külföldi egyházak és egyházi segélyszervek képviselői jelenlétében.

Nagy feladatra vállalkozott a sepsiszentgyörgyi gyülekezet. Egy gazdag ország gazdag gyülekezetének is nagy erőbevetésbe kerülne egy korszerű központ felépítése. Éreztesék az európai és amerikai magyar evangélikusok — és nemcsak az evangélikusok —, hogy szolidaritást vállalnak a kettős kisebbségben élő és szolgáló gyülekezettel.

—D. Terray László, norvégiai magy. ev. lelkész

Hozsannázó napok

*Te drága tegnap,
ne áldalának
ragyogásáért
lábanyomának?
Ő az értelmed,
minden szépséged.*

*Jézus Krisztusért
áldalak téged.
Áldom a sebed,
mosolyod, könnyed.
Nincs semmi, amit
meg ne köszönjek,
amiért szívem
hálás ne lenne,
hisz Ő sietett
énfelém benne.
Eljött. Megmentett.
Véren megváltott.
Te drága tegnap,
Érte vagy áldott!*

*S Érte dicsérlek,
ma, boldog jelen.
Ma jár előttem.
Ma beszélek velem.
Mai parancsát
indulni készen,
boldogan várom,
örömet végzem.
Érte szeretlek,
Jézusért áldlak,*

*te, a kegyelem,
te, a szolgálat,
keresztthordozás,
lehetőségek
százszor szent napja,
áldalak téged!*

*De holnap, holnap,
te várvavárt nap,
téged még zengőbb
énekekkel áldlak.
Át minden ködön,
minden homályon,
mert közeledni
a Krisztust látom,
Őt, Aki eljön!
Fekete vészek
fellegein túl.
Óréa nézek,
s örömöd szívem
megdobogtatja,
legragyogóbb nap,
Krisztus nagy napja!
Tegnap csodája,
ma minden fénye,
munkája, harca,
holnap reménye:
mint egyetlenegy
ujjongó ének,
így zeng hozsannát
Krisztus nevének.*

—Túrmezei Erzsébet

Kínai esték

Ilyen címmel tartanak tájékoztató sorozatot a Hong-Kongi Evangélikus Egyházban, mintegy előkészítésként ennek az angol koronagyarmatnak kínai uralom alá kerüléséhez. A *Kínai esték* sorozat első rendezvényén 300 egyházi munkás vett részt, mely alkalommal Kína államformájáról, az ottani egyházi életéről, s művelődési jellegzetességeiről adtak ismertést. Hong Kong átvétele 1997 közepén megy végbe.

Luther Márton halálának 450. évfordulójára

Eisleben, 1483. november 10 — Eisleben, 1546. február 18

Élete utolsó szakaszához érve, mindenki — remélhetően mindenki — visszatér életútjára, újból felfedezve a magaslakat és a fénypontokat, de a szomorúságot és csalódást is, örömet és bánatot. A hívő ember nemcsak visszatér, hanem halát is ad és igyekszik rendezni kapcsolatát családtagjaival, barátaival, sőt haragosaival is, életét Isten és ember előtt lezárva készül a nagy útra. Luther Márton életének legutolsó szakaszában is ezt tette. Súlyos betegsége nyomán érezte halála közeledtét, életereje mégsem tört meg. Nem volt ugyan elfelejtett ember, de már nem állt az érdeklődés középpontjában, és nem ünnepelték már, mint reformátori fellépésének kezdetén. A politikai életet mindig kétkedéssel szemlélte, de öregkorában különösen is, sőt csalódva figyelte a fejedelmek hatalmi civakodását, mert azok szerinte megfeledkeztek így a nagy közös veszélyről, a törökről.

Az ismételt kiújult, de már megállíthatatlan betegsége miatt gondoskodni kívánt felesége jövőjéről, hogy "ne mint szolgálólány" éljen halála után. Így keletkezett végleges végrendelete. Családi élete, baráti köre, teológiai és egyházépítő munkássága élete vége felé is szorosan összefonódott, mintegy szétválaszthatatlan egységet alkotva. Ő is, mint számos más öregedő nagy alkotó, megtapasztalta, hogy életművét a legközelebbi társak is félreértik, vagy a fő célt semmibe véve, csak részletet ragadnak ki. 1545-ben, néhány hónappal halála előtt, elhatározta, hogy elhagyja Wittenberget, mert szerinte a reformáció városa a fő célt, azaz az Isten igéje szerinti életet feladta. Csalódott, de nem rezignált, azaz nem hagyta csalódását reménységén felül kerekedni. "Csak el ebből a Szodomából", írja feleségének már útközben. "Nem akarok visszatérni... inkább barangolok és kolduskenyéren élek, semmint öreg napjaimra hagyjam magam a wittenbergi rendetlenség által kínozni és nyugtalanítani, miközben keserves és félretett művem megsemmisül."

Végül is a városatyák kérésére, akik féltek elveszíteni városuk akkor egyetlen legnevezetesebb személyét, visszatért. A helyzet változtatására csak egyetlen lehetőséget látott, ugyanúgy, mint munkássága kezdetén fiatalkorában: az evangélium prédikálása és tanítása. Továbbra sem tartotta helyesnek, hogy az egyház a világi hatalom lehetséges, de nem kívánatos, és időről időre gyakorolt diktatórikus eszkö-

zeivel biztosítsa a társadalom keresztényi mivoltát, hiszen reálisan látta és tudta, hogy nincs olyan törvényes rend sem államban, sem egyházban, amely Isten akaratának tökéletesen megfelelné.

Önmagát ismételve, öregkorában is hangsúlyozta, hogy az, aki saját maga számára igényli a megbocsátást, az maga is köteles az egyházban és a világban a megbocsátást és a kibékülést gyakorolni. Ezért vállalkozott 1546 elején rideg téli körülmények között, már betegeskedve, szülőföldje meglátogatására és ott a két mansfeldi gróf tulajdonjogi vitájában való közvetítésre, azzal a céllal, hogy a haragosokat kibékítse. Ez sikerült is. A hosszú utazás és a nehéz tárgyalások megviselték: az utazás utolsó úttá vált.

Feleségének, Káthének, mint utazásai során mindig, most is vidámhangú, de intésektől nem mentes levelet írt. A humo-

ros megszólításokból íme kettő: "Az én kedves feleségemnek, Doktor Luther Katalin önmártírnak Wittenbergben" és "A szent, aggodalmaskodó asszonynak... az én kegyelmes, kedves feleségemnek... Legszentebb Doktorné Asszony!"

A gondoskodásáról híres, de túlzottan aggodalmaskodó asszonyt figyelmezteti, a gondoskodást megköszönve, hogy élete nem az ő kezében van. Így ír például tizenegy nappal halála előtt is: "Te aggódol még a Te Istened helyett is éppen úgy, mintha Ő nem volna mindenható, mintha nem tudna tíz Márton doktort is teremteni, ha ez az egy öreg belefulladna a Saale folyóba... Hagyj békén az aggodásoddal. Mert jobb Valaki visel rám gondot, mint Te és az összes angyalok." A gondoskodás a véghez közeledve is kölcsönös maradt. Luther leveleiben igyekezett feleségét megnyugtatni. Halála előtt négy nappal utolsó levelével együtt ajándékba kapott halakat küldött Wittenbergbe.

Luther utolsó öröksége élete utolsó óráiban mondott imádságai, amelyek töretlen Krisztus-hitének tükröi. Ezekből néhány részlet: "A Te kezébe ajánlom lelkemet! Te megváltottál engem, hűséges Isten!" "Hálát adok Neked, Istenem, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyjának, hogy kinyilatkoztattad előttem a Te drága Fiadat, Akiben én hittem, Akit én szerettem, Akit prédikáltam, Akiről bizonyosságot tettem és dicsőítettem."

Utolsó szava pedig ez volt: "Békességben és szívesen távozzom. Áldjon meg az Isten mindnyájatokat."

(Ev. Naplár)

—Ifj. Főnyad Pál

AFRO-AMERIKAI ÉNEKESKÖNYV

"Az Evangelical Lutheran Church in America" egyház és a "Lutheran Church Missouri Synod" egyház ritka együttműködésben jelenlegi énekeskönyvüket közös pótkötettel szándékozik kiegészíteni. Ebben az 1996 végére megjelenő, s "African American Lutheran Book of Worship" c. énekeskönyvben kerekén 300, az afrikai és karibi kultúrát tükröző hangszerelesű és szövegű éneket jelentenek meg, kiegészítve liturgikus résszel is, melyben az egyik istentiszteleti rendet dr. King Martin emlékeztére állították össze. Meg kell jegyezni, hogy az ún. afro-amerikaiak talán még 1%-át sem teszik ki az USA-beli evangélikusságnak. S az, hogy néhány év alatt az ELCA egyházban "12%-kal növekedett a számuk", a tényen mit sem változtatott, vagyis: az ELCA egyházban 1987-ben történt alakulása óta a faji kisebbségek együttesen még mindig nem haladták meg a 2%-ot.

KANADAI OLVASÓKHOZ!

Anyagi megfontolásokról, mivel az US Postaigazgatóság általános portórevízió során a kanadai elsőosztályú portót lényegesen emelte, lapunkra vonatkozóan 30%-kal, sajnálatos módon, hogy ez a kézbesítési időt lényegesen megnöveli, talán négy hétre is, de mind a valutaérték csökkenése, mind az előállítási költségek növekedése folytán a évi CD\$10 előfizetésből többre még akkor sem telik, ha minden olvasó esedékes, ill. hátralékos előfizetését bekielent, amit mégis remélni szeretnénk.

A szerkesztő mindnyájuk szíves megértését előre is hálás köszönettel kéri! —BB.

375 éve dúlták fel Csepreget

Ez év január 6-án, vízkereszt ünnepén a csepregi Szent Miklós-templomban ökumenikus Istentisztelet keretében emlékeztek meg Csepreg 375 évvel ezelőtti feladásáról. Mi is történt 1621-ben vízkereszt ünnepén?

Az 1621. évben Csepregen még alig hangoztak el az újévi ígéhirdetések. Vízkereszt ünnepére ébredt a város. Valóban csak erre? Inkább nagy hadi láрма, sűrű lövöldözés, és trombitaharsogás verte fel álmukból a békés polgárokat. A hirtelen rémületre iszonyat következett. Megadásra, békés tárgyalásra fel sem szólították őket, hanem megkezdődött a nép irtása.

„Nem vala önáluk személyválogatás, / elfogyatkozik itt minden száznakodás, / hanem egyaránt lőn ott az nagy mészárlás, / minden ember között lőn ott a vagdalás” — olvassuk egy éppen ott tanuló és megmenekült diák emlékezésében.

Nem háború, egyenlő erők összecsapása volt ez. Akit a katonák eltaláltak, azonnal felkötötték. Néhányaknak, nem tudjuk mennyinek, megadatott a menekülés útja. Az őszinte emlékezéshez hozzá kell tenni, hogy Collalto generális támadó csapatából is elesett öt muskétás és huszonöt zsoldos is megsebesült. Védekezés tehát eleinte lehetett. De ez a tény talán még jobban felbőszítette a katonákat.

A véres eseményeknek voltaképpen két főszínhelye, csomópontja volt, az akkori két evangélikus templom. A templomokat körülvevő falak talán egy darabig bástyául is szolgáltak. Sőt bizonyára a templomokban, az oltár körül az odamenekültek közelebb hitték Isten oltalmát.

Az első támadás az ún. első templomot érte. Tele volt odamenekülőkkel és a magukkal vitt holmikkal. Bizonyára imádkoztak, énekeltek is. De a templom rövid idő alatt valóságos áldozati hellyé, „mészárszékké” lett. A toronyba menekülőket is lecsalogatták és aztán az ígélet ellenére kivégezték. „Mihály pap” is megsebesült, valószínűleg Crucius, Keresztúri Mihályról van szó, aki elpusztult nyája mellett sebesült meg. Ugyanezt olvassuk Galgóczi Miklós iskolamesterről is: „Hasonló formán az szegény mester romla.”

Ha lehet, még nagyobb vérengzésről olvasunk az ún. felső templomban. Az udvar, a templom, a kórus, a padlás, a

torony tele volt menekülőkkal. A templom ajtaját fejszével törték be — állítólag 200 évig látható volt rajta a fejszecsapás nyoma. Akik bent voltak, könyörgésre fogták a dolgot, de:

“Sem vénet, sem ifjat, gyermeket s öregget / nem kímélnek meg gyenge szép szüzeket, / felmészárlának kicsiny csemetéket, / ezek szerezenek sok kárt özvegyeknek.”

A templom kórusán ott van Zvonarics Imre felsőtemplomi lelkész, aki írásaival országos hírré tett már szert. Amikor felismerik, helyben megölik őt is:

“Így szenved meg ő az mártýromságát, / juhocskaí mellett élete fogyását.”

A mészárlás végén a katonák felgyújtják a templomot. A tűzben állítólag a harangok is megolvadtak. Egy feljegyzés szerint az égő toronyból egy kicsinyét magához szorító édesanya kiugrott, ő szörnyethalt, a gyermek életben maradt.

Három nap és három éjjel tartott a vérfürdő. A végén szinte az egész várost felgyújtották, közben rabolták is. De nemcsak őket, hanem kiforgatták a templomban nyugvók sírjait is. Ez a három nap tehát mai szóval bosszúhadjárat, vagy büntető csapás volt...

A halottak száma, kiket egy közös, nagy sírba hantoltak, ezerkétszázhuszonhárom volt. Valószínű azonban, hogy ennél többen is áldozatul estek. Voltak teljesen elégett tetemek is. De lehetnek olyanok is, akiket nem a közös sírba temettek.

A közös sír eddigi elgondolás szerint a szentkirályi major előtti domborulat volt, bár újabban van más vélemény is. De talán nem véletlen hagyomány, hogy az itt utazók szinte napjainkig kalapemeléssel tisztelegnek az elhunytak előtt.

Az emberéleteken túl elpusztult egy város is, eltűnt kultúrcentrum jellege is, megsemmisült egy virágzó városi gazdaság is, mert nemcsak szellemiekben, de anyagiakban is gazdagok voltak lakói. A vesztésglista végére illik ez a megjegyzés: “Ez a történet kulcsát adja annak a rejtélynek, hogyan veszett nyoma Sopron- és Vas megyében annak a sok virágzó evangélikus gyülekezetnek, melyek itt Sárvár és Csepreg környékén hazánk művelődéstörténetében a XVI. és XVII. században oly kiváló szerepet vittek.”

A történelmi helyzet feltárása pontosan

megmutatta, hogy az egykori vérengzésnek milyen politikai, Habsburg- és Bethlenpárti főurak ellentéte (Nádasdyak és Eszterházyak) volt az indítója.

* * *

A történelmi emlékezés Istentiszteletén szolgált Acerbi Angelo érsek, apostoli nuncius a pápa nevében, dr. Seregély István egri érsek, a Magyar Katolikus Püspöki Kar elnöke, dr. Pápay Lajos győri megyéspüspök, dr. Harmati Béla ev. elnöklő püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke, D. Szebik Imre az Északi Ev. Egyházkerület püspöke, dr. Márkus Mihály dunántúli református püspök, Jankovits Béla győrsoproni ev. esperes, Fatalin Helga bükszakonyi ev. lelkész, s Berkes Gyula csepregi plébános.

Délután koszorúzás volt a Művelődési Ház emléktáblájánál, kiállítást nyitottak meg a városi könyvtárban, melyen “Az evangélikus Csepreg” értékeit mutatták be és korabeli zenét adtak elő. Két előadás is elhangzott, Keveházi László ev. történész-lelkész a csepregi eseményeket taglalta és dr. Polgár Marianna főiskolai tanár a kor történelmi hátterét boncolgatta.

Az ígéhirdetésekből mind D. Szebik Imre püspök, mind dr. Pápay Lajos püspök a múlt lezárásáról, a kiengesztelődés szükségéről, s az együttthaladás reményéről tett bizonyosságot. “Minél közelebb jutunk Krisztushoz, annál közelebb vagyunk egymáshoz. Ez a mai nap az egymásra találás, a keresztyén összetartozás kifejezése” (Szebik). “A világ egyetlen reménysége Jézus Krisztus. Az a feladatunk, hogy tanúi legyünk Jézus Krisztusnak. Az ember gondolatai gyászba döntenek a földet, Isten gondolatai az elfelejtett ünnepet emlékeztessék teszik” (Pápay).

Dr. Harmati Béla püspök a katolikus-evangélikus dialógus eredményeiről szólt, arról, hogy egyek legyünk imádságban, a hitben, a szeretetben, és a reménységben. Vannak különbségek, s ezt nem hallgathatják el, de van jónéhány olyan terület, ahol együtt szolgálhatunk Isten dicsőségére.

1996. január 6-a, vízkereszt ünnepe történelmi nap, történelmi esemény volt. A tények beszéltek, mi pedig könyörögtünk, hogy soha ne kerüljenek egymással szembe sem egyházak, sem más közösségek ilyen véres eseményekben.

— Tóth-Szöllös Mihály ev. lelkész írásából

A HUSZONHATODIK KÖZGYŰLÉS

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia (AMEK) 26. közgyűlését 1995. október 8-án tartotta a clevelandi Első Magyar Evangélikus Egyháznál 5 lelkész és 11 világi delegátus, ill. látogató részvételével.

“Napirend előtt” a vendéglátó gyülekezet lelkésze, **Juhász-Shepherd Ferenc** köszöntötte a megjelenteket.

A közgyűlés egyetlen ülészaka 14:05 órakor áhítattal kezdődött, melyet közének után **D. Brachna Gábor** főesperes tartott János 14:1,6 alapján.

Elnöki megnyitójában a főesperes üdvözölte a közgyűlés résztvevőit, röviden visszatekintett a Konferencia élen eltöltött évtizedeire, s azokra, akikkel együtt vándorolt az úton, akiktől búcsút kellett vennie családi vagy munkatársi viszonylatban.

Elnök továbbá bejelentette az AMEK-alkotmányt (szabályrendeletet) módosító ill. kiegészítő javaslatot a kiosztott tárgyszorozatban olvasható szöveg szerint: VIII. 1. A-ban törlendő “és az alelnököt”. Új bekezdés: “VIII. 1. E. Azok a volt tisztségviselők, akiket a Konferencia ‘tiszteletbeli’ címmel tüntetett ki, az intézőbizottság tagjainak tekintendők tanácskozási és szavazati joggal.” (Az 1993-ban elfogadott alkotmány teljes szövege az *Erős Vár* 1994. évi 2. számának a 6. oldalán került közlésre.)

Megtörtént a közgyűlési bizottságok kijelölése: JegyzőkönyvHITELESÍTŐK és számvizsgálók **dr. Déry Béláné** és **Mihály Ernő**; jelölő bizottság **Juhász-Shepherd Ferenc** és **Mihály Ernő**.

Az 1993. évi, 25. közgyűlés jegyzőkönyvét **Juhász Imre** ny. lelkész, a Konferencia jegyzője olvasta fel. Változtatás nélkül jóváhagyták és a hitelesítők aláírták.

Ezután a közgyűlés megtárgyalta és egyhangúlag jóváhagyta a szabályrendeletet módosító, ill. kiegészítő javaslatot.

A pénztári jelentést a Konferencia pénztárosa, **Tessényi Kornél** ny. lelkész terjesztette elő az elmúlt két éves, 1993. okt. 1-től 1995. szept. 30-ig terjedő időszakról: Át hozat \$5,219.49, bevétel \$17,124.65, kiadás \$17,751.27, egyenleg \$4,592.87. E keretösszegegen belül szerepelnek a különféle alapok, köztük az *Erős Vár* 8,855 dollárt kitevő, de deficittel küzdő pénztári forgalma. A kijelölt ellenőrök a jelentést átvizsgálták, rendben találták, s így a közgyűlés azt teljes egészében elfogadta.

Sűrűn nyomtatott négy oldalon került a közgyűlés elé **Bernhardt Béla** esperes alelnöki jelentése, mely magában foglalta az *Erős Vár* szerkesztői beszámolóját is. A jelentés hű képet nyújtott a Konferencia

működéséről; mindenekelőtt az örökélet útján elbocsátott veszteségeinket sorolta fel, a lelkési kar és a lelkészcsaládok gyászát. A közgyűlés résztvevőinek közös imádságát szolgáltatta meg **Tessényi Kornél**, hálát adván az elhunyt testvérek életéért és szolgálatáért: **Kunos Jenő** ny. miszionárius lelkész, **özv. Becker Jakabné, özv. Szebik Károlyné, özv. Dunaszky Józsefné** (azelőtt özv. Ruzsa Lászlóné), **dr. Bonn Róbertné** sz. Brachna Etel, **Kúr Csabáné** sz. Ruzicska Márta.

Az esperesi jelentés lelkésszentelési évfordulóinkról is megemlékezett: **Dr. Pósfay György** 50, **Juhász Imre** 45, **Bernhardt Béla** 40. E sorok írásakor még nem dőlt el, hogy a Konferencia szinte globálisnak mondható és sokoldalú tevékenységéről beszámoló jelentés milyen részletességgel kerülhet közlésre lapunk hasábjain.

Levélben kimentést kért **özv. Bell Lajosné, özv. Rönköcs Károlyné, D. Flisser Ferenc, Tomaj Gusztáv, Rigneyné Szántó Ildikó** teológus, **Aradi György** teológus, valamint **dr. Pósfay György**. Közgyűlésünk résztvevői érdeklődéssel hallgatták a **dr. Pósfay** által küldött tudósítást a Kül-

földön (Európában) Élő Magyar Evangélikus Lelkigondozók Munkaközösségének 1993. és 1995 között Magyarországon és az elszakított területeken tartott konferenciáiról és gyűléseiről.

A tisztikar négy évre szóló megbízatása a mostani közgyűléssel lejárt. **Tessényi Kornél** javasolta, hogy **D. Brachna Gábor**, aki 1954. szeptember 4-e óta mint főesperes-elnök vezette a Konferenciát és tisztségét megújítani nem kívánja, köszönetünk jeléül “tiszteletbeli főesperes” címmel tüntessük ki. Egyhangúlag elfogadva (taps).

A tisztújításra jelöltek listája változtatás nélkül került elfogadásra. A négy esztendőre megválasztott, az 1999. évi közgyűlésig szolgáló tisztikar: Elnök, **Bernhardt Béla** főesperes; alelnök, **dr. Tomascsek László**; jegyző, **Juhász Imre**; pénztáros, **Tessényi Kornél**. Az *Erős Vár* szerkesztője továbbra is **Bernhardt Béla** főesperes.

Közének után **D. Brachna Gábor** tb. főesperes ünnepélyesen beiktatta az új tisztikart, majd 16:00 órakor **Tessényi Kornél** hálaadó imádsággal zárta be az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia 26. közgyűlését.

— **Juhász Imre** ny. lelkész, az AMEK jegyzője

KÖSZÖNET JEGYZŐNKNEK

Néhány éve csak, hogy részletesen ismertettük pályafutását, szolgálatának állomárait, elindulva Magyarországról, megjárva az amerikai Nyugatot, s végül megállapodva Clevelandban, ahol hűségesen gondozta a “nyugati” magyar ev. gyülekezetet 35 éven át 1991 júniusáig, amikor nyugalomba ment. Mindezekkel kapcsolatban, beleértve az *Erős Vár* szerkesztői munkáját is, szívből és hálással mondtunk köszönetet.

De **Juhász Imre** lelkésszentestvérünknek külön is köszönettel és elismeréssel tartozunk az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia részéről. Ő az AMEK-ben a leghosszabban folyamatosan szolgáló tisztségviselő. Őt is 1954. szeptember 4-én választották meg, akkor lett jegyzővé, s ezt a tisztét mindeztideig ellátta és, remélve Isten megtartó kegyelmét, ezután is ellátja, egyelőre a mostani ciklus végéig, 1999-ig.

Nem kis dolog jegyzőkönyvet írni, egy-egy ülés, közgyűlés lefolyását pontosan megörökíteni, úgy, hogy a kései olvasó érzékelje és értékelje, mi is történt, s meg is értse a történéseket, szembetalálja magát az egyházi események egyik izgalmas, még ha oly jelentéktelennek tűnő szakaszával. **Juhász Imre** így tette majdnem élménnyé az AMEK működését, vigyázott a részletekre, gondosan megválasztotta szavait,

mondatfűzését, nyelvhasználatát. A jegyzőkönyvek naplójában benne lüktet az AMEK élete, amint pontos törődéssel rötta a sorokat, mintegy hagyatékul és bizonyítékul erről a nagy amerikai szórványvilágról, ahová különféle tényezők vezettek, kényszerítettek főleg az elmúlt másfél-évszázad alatt magyar evangélikus embe- reket is. Az ő magyar evangélikus egyházi létük legutóbbi négy évtizedét őrzik a **Juhász Imre** tollából kikerült jegyzőkönyvek. Jól őrzik.

Ezt köszönjük meg, a negyvenkétévi helytállást “adminisztrációban”! Isten áldása legyen **Nt. Juhász Imre** lelkész úr, kedves jegyzőnk életén és további szolgálatán!

—1—

EVANGÉLIKUS—ANGLIKÁN KAPCSOLATOK

Az angol és az ír anglikán egyházakat és az észak-európai meg balti evangélikus egyházakat összekötő, ún. Porvoo Egyezmény érvénybelyezésére három helyen, Norvégiában, Angliában, s a balti államok egyikében tartanak ez év végefelé ünnepi Istentiszteletet. Ezidőszrint csak a Lettországi Evangélikus Egyház az, amely még nem döntött az egyezmény jóváhagyásáról, de úgy várják, hogy ez rövidesen megtörténik. Az egyezmény tulajdonképpen szószék- és oltárközösséget teremt a jelzett területeken érintett egyházak között.

Szíves betekintésre

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia 1993 és 1995 közötti ügykezeléséből, kivonatossan:

- Kapcsolattartás vagy -keresés ausztráliai magyar evangélikus lelkészekkel, úm., Dabasy Jánossal (Melbourne VIC), Breglec Árpáddal (Sydney NSW), Szabó Edével (Woodbridge QLD), és Kiss Ernővel (Wudinna SA); Európában pedig a Magyarországi Evangélikus Egyházzal, a Délvidéki Magyar Evangélikus Esperességgel, az Erdélyi Magyar Evangélikus Egyházzal, és dr. Pósfay Györgyön keresztül a Külföldön (Európában) Élő Magyar Evangélikus Lelkigondozók Munkaközösségével.

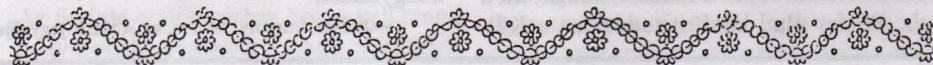
- A Magyarországi Evangélikus Egyház elnöklő püspökének, dr. Harmati Bélának a clevelandi fogadása és kalauzolása amerikai körútja alkalmából, 1994. április 9–11-én. Megbeszéléseken, kölcsönös tájékoztatáson, és templomnézésen túl egyéb meghívás hiányában a Szent Tamás Evangélikus Egyháznak volt vendége igehirdetőként németül és angolul.

- Figyelemmel kísértük, hogy megemlékeztek Jersey Cityben (NJ) néhai Bell (Belopotocsky) Lajos lelkészről. Róla egy szociális lakáskomplexum épületét *Louis Bell Court*-nak nevezték el. AMEK kezdeményezésre pedig az allentowni (PA) Muhlenberg College

kápolnájában Ordass-émléktáblát helyeztek el. Ettől az intézménytől kapott díszdoktorátust 1947-ben a később mártíromságig meghurcolt D. Ordass Lajos. Az ünnepi aktuson D. Flisser Ferenc ny. lelkész képviselte a Konferenciát.

- Hathatósan működünk közre, hogy a csikági ev. teológián magyar teológusok javára létesült ösztöndíj kiadásra is kerüljön. 1993/94-ben és 1994/95-ben az ösztöndíjat Rigleyné Szántó Ildikó kapta meg, aki a zalavármegyei (most horvátországi) Légrádról került közénk. Az 1995/96-os tanévben Aradi György budapesti teológus részesült az ösztöndíjban. Előttük járt 1992/93-ban, tehát az előző szolgálati ciklusban Jakab Béla Nagyváradról. Jakab Bélát 1994 augusztusában lelkésszé szentelték és Simoniyfalván kezdte meg szolgálatát. A lelkészlak korszerűsítése költségeire gyűjtést szerveztünk Clevelandban, Csikágóban, s Torontóban (mindhárom helyen ismert volt); az összegyűlt \$1,441.00 teljes átutalása még folyamatban van.

- Mind a washingtoni Külügyi Intézetben Magyarországra készülő diplomatáknak, mind a clevelandi Árpád Akadémián alkalom nyílt a Magyarországi Evangélikus Egyházzal ismertető előadás tartására, az előbbi helyen angolul, az utóbbin magyarul.

100 x \$100 = SZÁZSZORSZÉP

Tíz éve volt utoljára, hogy az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia az *Erős Vár* olvasóhoz fordult szíves és bőkezű adományokért pénzállományának feltöltésére.

Most megint hasonló helyzetbe került az AMEK: tartalékai fogyóban vannak, s azt a leszállított missziót is alig képes ellátni, ami még szolgálatát igényli. Különösebb gondunk az *Erős Vár* megjelenésének a biztosítása, a magyar evangélikus ügyek képviselője és szemellett való tartása országos vonatkozásban, szórványgondozás (telefonon és levélben), hazai kapcsolatok ápolása, teológiai ösztöndíjak "felkutatása" és hasznosítása, adományok közvetítése, s egyéb más alkalmi szolgálat.

A kérés tehát az, hogy mindezekhez állhasson anyagi keret rendelkezésre. Vagyis kérem az *Erős Vár* olvasóit, hogy ezúttal az **Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia** javára szíveskedjenek adakozni, kisebb-nagyobb adományokkal. Aki megengedheti magának, azt kérem, szíveskedjék \$100-t beküldeni, hogy minél hamarabb elérjük a "kampány" célösszegét, a \$10,000-t, ha akad száz ilyen nemes adakozó — gondolom és remélem, akad...

Minden adományt az *Erős Vár*-ban folyamatosan nyugtázzunk; aki úgy jelzi, annak az adományát emlékadományként. Minthogy az adományok az adóalapból levonhatók, szíveskedjenek csekket, pénzesutalványt a következőképpen kiállítani és küldeni:

(Az USA-ból és külföldről) **Hungarian Conference—ELCA, 9715 Lake Avenue, Cleveland, OH 44102-1229.** A "memo" vonalra írjanak ennyit: AMEK.

(Kanadából) **Hungarian Lutheran Church, 40 Shady Lane Cres., Thornhill, ON L3T 3W7.** A „memo” vonalra szintén írjanak ennyit: AMEK.

Szíves figyelembe még: Ilyen adományok függetlenek minden mástól, vagyis ezek nem számítanak előfizetésnek, felülfizetésnek, hátralékos előfizetések kiegyenlítésének, vagy akár AMEK tagsági díjnak; egyszerűen és egyenesen az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia szolgálata folytatását biztosítják.

Az AMEK léte és munkája Istentől ihletett hivatás, ezért az Ő nevében szól a kérés az adakozásra, hiszen az Igéből olvassuk: "A jókedvű adakozót szereti az Isten" (2Kor 9:6-7).

Minden eddigvett adományért, s a jövőbeniekért előre is, hálás szívvel mondok köszönetet.

* * *

\$100: Bernhardt Béla és családja *elhunyt szeretteik emlékére* (Cleveland OH), Fröhlich János (Stamford CT), dr. Rupprecht Pál (Minneapolis MN). **\$30:** Dr. Schulze János (Pleasantville NY). **\$25:** Özv. Úregdy-Nagy Józsefné (Lakewood OH). **\$15:** Kálmán Szabolcs (Lakewood OH). **Eddig összesen: \$370.00.**

—Bernhardt Béla, főesperes
az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia elnöke

- Igyekeztünk könyvterjesztésünkön keresztül különösen is Kunos Jenő: "That I May Tell Of Your Marvelous Works" c. posztumusz kiadású, angolnyelvű könyve szélesebbkörű eladását szorgalmazni. Egyéb Biblia- és könyvkészletünk elég változatos; egyes kötetek rendkívül alacsony áron állnak igénylők rendelkezésére.

- A clevelandi Bocskai-rádióon havonta van félórás evangélikus áhítat, melyeket felerészben Juhász Imre AMEK-jegyző készít elő.

- Állandó gyűjtés útján támogatjuk a magyarországi ev. iskolákat, s a hazai, valamint az erdélyi ev. egyházi segélyszolgálatot. Eddig kereken 22,000 dollárt juttatunk ilyen célokra. A bp.-fasori és bp.-deáktéri ev. iskolák ügyét azzal is segítjük, hogy a rájuk vonatkozó, Svájcból egy példányban érkező körlevelek szétküldését az USA keleti térségében élő öregdiákok számára biztosítjuk.

- Szükségszerűen terjed ki figyelmünk a Konferencia taggyülekezeteinek a gondjaira. Megszomorodtunk, hogy a buffalói magyar ev. gyülekezetnek fel kellett számolnia működését. Ezzel hétre csökkent a taggyülekezetek száma, melyek közül kettőben csak angolul, egyben angolul és vendül, kettőben angol—magyar összevontan, egyben kizárólag magyarul, de csak kéthetente, egyben pedig hetente külön-külön magyarul és angolul szólal meg az Istentiszteleteken az Ige. A Nyugatclevelandi Gyülekezet példásan jár az élen a Konferencia működésének folyamatos anyagi támogatásában.

- Sok időt, energiát igényelnek az adminisztrációs munkák. Ezekhez mostmár jónak mondható, de mégis modernizálásra szoruló felszerelés áll rendelkezésre, többek szíves adományozásából. Mind a számítógép, mind a fax-masina nagy segítséget jelent.

- Az *Erős Vár* szerkesztési és kiadási munkája részben öröm, részben küzdelem. Ez utóbbi anyagiakra vonatkozik, arra, hogy számosan vannak az olvasók közül, akik krónikusan hátralékban vannak előfizetésükkel. Pedig milyen "kevés" kellene ahhoz, hogy "behozzák" magukat, hiszen többel, mint öt évvel senki sincs elmaradva pillanatnyilag. Öröm az, hogy vannak készleges munkatársak, cikkírók, s hogy szép és pontos munkát kapunk a clevelandi "Classic" nyomdától. Hálásak vagyunk a felülfizetésekért! Gondunk pedig az, hogy szűkülő olvasótáborral, folytonos árdragulásokkal lapunk, melynek hitmélvítés és közösségépítés a feladata, feladatát meddig töltheti be. Új olvasókat gyülekezeti hálózat hiányában csak maguk az olvasók tudhatnak szerezni.

- Nemcsak a lapra, de az AMEK általános ügyintézésére is kihatnak a szűkös anyagi viszonyok, a pénzkészlet állandó csökkenése. Tíz év után ismét szükségessé vált, hogy az északamerikai nagy szórványban élő hittestvéreinkhez, lapunk olvasótáborához forduljunk különleges adományokért. A "100 x \$100 = Százszorszép" nevű gyűjtés célösszege \$10,000. Remélünk bármilyen kisebb- vagy nagyobbösszegű, ha lehetne, talán éppen száz személytől egyenként \$100-os adományt. S miért ne valószínűsíthető ez a remény? —Bernhardt Béla

Adományok nyugtázása

• AZ "ERŐS VÁR"-RA

Minden előfizetés a címszalagon kiemelten jelzett év végén jár/járt le. Köszönettel nyugtázuk az 1995. november 16-a és 1996. január 15-e között az előfizetéseken felül beérkezett lapfenntartó adományokat:

\$110: N.N. külföldi előfizetésekre és kapcsolatos költségmentézésre. **\$100:** Asbóth Gyula szülei, Nt. Asbóth Gyula és felesége emlékére (Arlington VA). **\$65:** Balázs Dénes külföldi előfizetésre (Bethlehem PA). **\$60:** V. Bócsay Zoltán (Rocky River OH). **\$45:** Becker György külföldi előfizetésekre (Niles IL). **\$41:** Markovics István (Spring Hill FL). **\$40:** Hegedős Gyuláné (Vancouver BC). **\$25:** Temesi István (Shaker Hts. OH). **\$20:** Bacsek István (Cambridge ON), Mindszenty Bertalané (Willowdale ON), Sárkány Károly (Aiken SC), özv. Somos Mihályné (Sparks NV), Szeless György (Concord OH), dr. Tapolcsányi Oszwald (Cleveland OH). **\$14:** Dr. Konkoly László (Berwyn PA). **\$10:** Kiss Antalné (Etobicoke ON). **\$8:** Halászi Lászlóné (Pueblo CO), Sikora Györgyné (Rocky River OH). **\$5:** Bakó László (Thornhill ON), dr. Kőrös János (Scarborough ON). **\$4:** Beck Mária (Warrensville OH), Dandy Imréné (Port St. Lucie FL), Farkas Júlia (Cleveland OH), Gömörly Gyula (Mayfield Hts. OH), dr. Hadházy József (Jamestown NY), Vass Zoltán (Toronto ON). **\$3:** Nagy Károly (Fairfield CT). **\$2:** Dr. Tóth-Soldes Ilona (Great Neck NY).

• EVANGÉLIKUS ISKOLÁKRA

Fasori gimnázium. \$150: Dr. Schulze János (Pleasantville NY). **\$100:** Dr. Bodó János (San Rafael CA), Strasser Alfréd (Pleasantville NY). **Eddig összesen: \$9659.00.**

• A SIMONYIFALVI LELKÉSZSÉGHEZ

\$50: Dr. Pósfay György és felesége (Chene-Bougeries Svájc), Tomaj Gusztáv és felesége (Chicago IL); **\$20:** Bokor István, Gál István, Martinsich György és felesége; **\$10:** Varga Jolán (mind Chicago IL). **Összesen: \$1441.00.** — A gyűjtést lezártuk.

• A.M.E.K. TAGSÁGRA

1996: Dr. Rupprecht Pál (Minneapolis MN), Tomaj Gusztáv (Chicago IL). **1997:** Tomaschek László (Fairview Park OH).

* * *

Szíves tájékoztatásul: Lapunkra az előfizetéseket és lapfenntartó adományokat Erős Vár névre és P. O. Box 602148, Cleveland, OH 44102 címre kérjük beküldeni.

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia a hazai ev. egyházi iskolai és az ev. egyházi segélyszolgálat javára (felesben megosztva a magyarországi és az erdélyi magyar ev. egyház között) szívesen fogad el és továbbít adományokat. Csekket Hungarian Conference — ELCA névre és 9715 Lake Avenue, Cleveland, OH 44102 címre kell küldeni. A csekken kérjük az iskolát (Aszód, Békéscsaba, Bonyhád, Deáktér, Fásor, Győr, Nyíregyháza, Orosháza) vagy a segélyszolgálatot ("Segély") megjelölni. Minden adományért hálás köszönetet mondunk.

AZ EGYHÁZ HÍREI OTTHONRÓL

• Vanyarcon új gyülekezeti házat, Kemenes-mihályfán új imaházat vett ünnepélyesen használatba az ev. gyülekezet.

• A "Kisebbségekért" díjjal tüntették ki Szépfalusi István bécsi ev. lelkészt a Nyugaton élő magyarság javára végzett szociográfiai, hitéleti, s irodalmi tevékenységéért. A díjat parlamenti ünnepségen Horn Gyula miniszterelnök adta át. A "Budapestért" díjjal a Főváros Közgyűlése ünnepi ülésén Mezősi György ny. csepeli ev. lelkész az egyházak és az önkormányzat közötti harmonikus viszony kialakításáért, dr. Gyapay Gábor ny. igazgatót a Fasori Gimnázium újratertéséért és publicisztikai tevékenységéért tüntették ki. Hódmezővásárhelyen "Pro Urbe" kitüntetéssel ajándékozták meg Takács János ev. lelkész irodalmi munkásságáért és zsolnárfordításai elismeréséül (ezt a kitüntetést először kapta lelkész).

• Augusztus 17-ére tervezik a nyíregyházi evangélikus gimnázium öregdiákjainak a világtalálkozóját. Részletekről a gimnázium igazgatóságánál lehet érdeklődni: Kossuth Lajos Evangélikus Gimnázium, Szent István utca 17—19, 4400 Nyíregyháza, Hungary.

• Az Evangélikus Rádiómisszió a nagytarcsai ev. gyülekezet jóvoltából új, tágas helyiségben, s fenn meg norvég adományokból teljesen modern berendezésű stúdióból sugározhatja adásait.

• Meghalt Halasy Endre esperes, szentesi és tiszaföldvári, Fábri István ny. mezőberényi, dr. Malya János ny. kecskeméti, Baráth József ny. uraiújfalui, Bójtós Sándor ny. győri ev. lelkész.

• Hartán Halasi László, Gyónon Koczorné Heinemann Ildikó, Uraiújfalun Menyes Gyula az ev. gyülekezet új lelkésze.

• A nyugatbékési ev. egyházmegyében Ribár János orosházi lelkész az új, a keletbékési ev. egyházmegyében Táborszky László békéscsabai lelkész az immár negyedszer újraválasztott esperes.

• Balfon, Tótkomlóson a templomszentelés 200., Pécsen 120., Budafokon 60., Kisapostagon (felújítással egybekötve) 50. évfordulóját, Keszthelyen pedig új templom építése reményében a megroggyant templom bezárását ünnepelte az ev. gyülekezet.

• Nyilatkozat: "A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának Közgyűlése aggodalommal vette tudomásul, hogy a Szlovák Köztársaság parlamentje olyan nyelvtörvényt fogadott el, amelyik korlátozza a kisebbségek nyelvének használatát, és a rendelkezések kiterjednek az egyházi okiratokra is. Tagegyházaink, a református, evangélikus, baptista, metodista, és ortodox egyházak évszázados kapcsolatokat tartanak fent a nyelvtörvény által érintett kisebbségekkel, a Szlovák Köztársaságban élő egyházakkal, különösen is a népesség kerekén tíz százalékát (csak 10%?) kitevő magyarsággal. Meggyőződésünk, hogy az emberi jogok és a vallásszabadság biztosításához hozzátartozik az anyanyelv istentiszteleti, egyházi, közigazgatási, hitoktatási, és iskolai téren való korlátozás nélküli használata. Kérjük a szlovákiai egyházakat, és az azokat testvéri

együttműködésben tömörítő Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsát, hogy tegyenek meg mindent annak érdekében, hogy a nemzetek közötti megértés szellemében az alapvető emberi és vallásgyakorlási jogok biztosítása legyenek a Szlovák Köztársaságban a nemzetségek számára. Ezirányú fáradozásukat készsággal támogatjuk és imádságainkban hordozzuk. A Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa Közgyűlése, D. dr. Harmati Béla s.k. elnök, dr. Bóna Zoltán s.k. főtítkárr. — Ev. Élet

GYÜLEKEZETI HÍREK

CLEVELAND — ELSŐ

Beszolgáló lelkész: Juhász-Shepherd Ferenc

Templom és lelkészi hivatal: 2836 Martin Luther King Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074. Vasárnapi istentisztelet de. 10 órakor, angol—magyar. Mihály Ernő gondnok telefonszáma: 561-7316. A lelkész otthoni telefonszáma: 941-2212.

Modern embervilágunk tragédiák szelén tántorog. Problémái, ahelyett hogy fogynának, növekednek. Kiábrándultság, tehetetlenség, reménytelenség van életútja előtt. A feltámadás keresztyén tanának, az evangéliumi hitnek igenis van mondanivalója ott, akkor, amikor már ennek a világnak nincs többé szava. Van üzenete a legmélyebben fekvő kérdéseinkre is, az áthidalhatatlanokra is. Van reménység reménytelenség ellenére is. Isten Krisztusban a változatlan ságot változóvá tette. A hívő ember számára van Valaki, Aki fölött nem uralkodik senki és semmi. Még a halál sem, noha az a legvégsőbb és legnagyobb ellenségünk. Ezért ünnep a húsvét, mert ebben a legnagyobb kérdésben jött egykoron a Feltámadott diadalmas válasza. Ezt kell újra átélünk és elmondanunk, erről kell bizonyoságot tennünk. Emlékezzünk és emlékeztetvén mindeneket, hogy "Istennél minden lehetséges"! Legyen a Feltámadottnak ereje mindannyiunk reménysége a földön.

• Ünnepi Istentiszteleteink sorrendje nagyhéten és húsvétkor: **Március 31-én, virágvasárnap** de. 10-kor összevont angol—magyar Istentisztelet.; **április 5-én, nagypénteken** de. 10-kor magyarnyelvű Istentisztelet Úrvacsorával; **április 7-én, húsvét ünnepén** reggel 7:30-kor angolnyelvű, hagyományos napkeleti Istentisztelet Úrvacsorával, de. 10-kor magyarnyelvű Istentisztelet Úrvacsorával. • Húsvéti reggelit szolgálatunk fel a két Istentisztelet között. Azok, akik óhajtanak velünk reggelizni, hívják a 721-7074 telefonszámot. • Betegeink számára Úrvacsorát szolgál ki a lelkipásztor; hívják őt lakásán a 941-2212 telefonszámon az időbeni megegyezést véve. • Istenőlt gazdagon megáldott húsvéti ünnepeket kívánunk minden magyar testvérünknek. —JSF.

* * *

CLEVELAND — NYUGAT

Beszolgáló: Gaál Ferenc

Templom: W. 98 és Denison Avenue — Lelkészi hivatal: 3245 W. 98th Street (44102). Telefon: (216) 961-6895. — Istentisztelet minden vasárnap de. 9.30-kor angol, 10.45-kor magyar nyelven. Úrvacsoraosztás minden hó első vasárnapján és az ünnepnapokon. Vasárnapi iskola októbertől májusig 9.30-kor angol, 10.45-kor magyar nyelven.

Január 21-én tartottuk meg évi közgyűlésünket. Két héttel később, február 4-én a szokásos tisztviselői ebédre került sor. • A csendőr-díszebédet február 18-án, vasárnap du. 1/2 órakor tartják meg egyhá-

zunknál. • **Március 31-én, virágvasárnap** nagyszabású házisütemény- és kolbászvásárt tartunk. • A bőjt és a húsvéti időben Istentiszteleteink kiegészítő rendezés: **Február 25-én, bőjt 1. vasárnapján** mindkét Istentiszteleten úrvacsoraosztás lesz. **Április 4-én, nagyszüneti** este 1/8 órákor angolnyelvű Istentiszteletet, **április 5-én, nagypénteken** de. 3/4 11 órákor magyar nyelvű Istentiszteletet, **április 7-én, húsvét ünnepén** reggel 8 órákor angolnyelvű, de. 3/4 11-kor magyar nyelvű Istentiszteletet tartunk... mindegyiket úrvacsoraosztással. —GF.

* * *

DETROIT

Beszolgáló vendéglegkész: **Dr. Herjeczki Géza**
Templom: 8151 Thaddeus Street. — Istentiszteletek kéthetenként vasárnap, változó időpontban. — Felvilágosításért hívják telefonon Koza Lilit (313) 928-1876 vagy a legkésőbb (313) 382-3735 számon

* * *

TORONTO

Lelkész: **Bernhardt Béla** főesperes

Templom: First Lutheran Church, 116 Bond Street — Lelkészi hivatal (minden posta ide küldendő): 9715 Lake Avenue, Cleveland, OH 44102, USA; tel.: (216) 631-5007. — Istentisztelet (július—augusztus kivétel) a hó második és negyedik vasárnapján du. 4 órákor. — Felügyelő: dr. Raschka László, tel.: (416) 783-6938.

Készülünk gyülekezetünk 1996. évi rendes közgyűlésére, melyet 1996. február 25-én, vasárnap tartunk meg közvetlenül a du. 4 órai Istentiszteletet követően. Minden hittestvérünk szeretettel hívjuk és várjuk mind az Istentiszteletre, mind a közgyűlésre.

• **Áprilisban** legelőbb **5-én, nagypénteken** tartunk Istentiszteletet, mint mindig, du. 4 órákor, mely alkalommal passzióolvasás és úrvacsoraosztás is lesz. Ismertessék ezt az Istentiszteletet is szélesebb körben.

• Kedves orgonistánkknak és feleségének. **Barber Vilmos és Politis Ruby** házasságát december 9-én a jó Isten III. William nevű egészségessé kisfiúval áldotta meg. Ezt az új családot is szeretettel köszöntjük: "Ótölle, Óáltala, és Órea néve van minden, Óvé a dicsőség mindörökké" (Róma 11:36). • Meghalt november 11-én **Máger József hittestvérünk** 74 éves korában. Temetése itteni hamvasztás után Magyarországon volt. Az Ige vigasztal mindnyájunkat: "Akár élünk, akár meghalunk, az Úr éi vagyunk. Azért halt meg és elevenedett meg Krisztus, hogy mind a holtakon, mind élőkön uralkodjék" (Róma 14:8-9). • Ha kevesen is, résztvettünk január 21-én a magyar keresztyén egyházak **27. ökumenikus áhítatán**, melynek vendéglátója, ill. rendezője az Első Magyar Református Egyház volt. Épültünk a szép szolgálaton, s jóleső volt a szíveslátás a vendégasztal körül. A következő, azaz az 1997. évi ökumenikus áhítatnak mi vagyunk a gazdái. • A presbitérium január 21-én ülést tartott a gyülekezet jövőjét érintő néhány tárgykörben. Ezekről a közgyűlésen lesz ismertetés. • Ájtatos bőjtöt, ujjongó húsvétot kívánunk ezúton is: "Az Emberfiának fel kell emeltetnie, hogy mindenkinek, aki hisz, örök élete legyen Őbenne" (János 3:14-15). —BB.

* * *

Híreket csak azokból a gyülekezetekből közölhetünk, ahonnan azokat idejében beküldik. Az áprilisi számhoz a lapzárta március 15-én van. —Szerk.

MUZLIM MISSZIÓ DÁNIÁBAN

Az egyik ev. esperes szerint teljesen felesleges és csak idő- és pénz pazarlás Afrikába küldeni misszionáriusokat, mikor inkább szükséges, hogy a Dániába bevándorolt muzlimok között végezzenek térítő munkát. Jóllehet az ország 5.2 milliárdnyi lakosságának nagy többsége evangélikus, a kereken 84,000 személyt kitevő muzlim kolónia képezi a második jelentős vallási közösséget.

Mindennapi kenyér

Útmutató a Biblia olvasásához

1996. MÁRCIUS

1. Máté 16:21-27 — 1Korinthus 14:26-33a
2. Zsidók 2:10-18 — 1Korinthus 14:33b-40

BŐJT 2. VASÁRNAPJA

Heti ige: Róma 5:8

3. Róma 4:1-5, 13-17 — János 4:5-26
4. Zsidók 11:8-10 — Márk 10:32-44
5. János 8:21-30 — Márk 10:35-45
6. Jób 2:1-10 — Márk 10:46-52
7. 1Mózes 14:17-20 — Márk 11:1-11
8. Galata 4:12-20 — Márk 11:12-19
9. Máté 12:38-42 — Márk 11:20-25

BŐJT 3. VASÁRNAPJA

Heti ige: Lukács 9:62

10. Efézus 5:8-14 — 9:13-17, 34-39
11. Máté 19:16-26 — Márk 11:27-33
12. Lukács 9:51-56 — Márk 12:1-12
13. Jób 7:11-21 — Márk 12:13-17
14. Jeremiás 20:7-13 — Márk 12:18-27
15. Lukács 12:49-53 — Márk 12:28-34
16. 1Thesszalónika 2:13-20 — Márk 12:35-37a

BŐJT 4. VASÁRNAPJA

Heti ige: János 12:24

17. Róma 8:1-10 — Máté 20:17-28
18. János 6:23-29 — Márk 12:37b-40
19. Filippi 1:15-21 — Márk 12:41-44
20. Jób 9:14-23, 32-35 — Márk 13:1-13
21. 5Mózes 8:2-3 — Márk 13:14-23
22. János 10:17-25 — Márk 13:24-27
23. Ámosz 8:11-12 — Márk 13:28-37

BŐJT 5. VASÁRNAPJA

Heti ige: Máté 20:28

24. Róma 8:11-19 — János 11:47-53
25. Zsidók 7:24-27 — Márk 14:1-11
26. 4Mózes 21:4-9 — Márk 14:12-16
27. Jób 19:21-27 — Márk 14:17-25
28. Zsidók 9:11-15 — Márk 14:26-31
29. János 11:47-54 — Márk 14:32-42
30. Zsidók 10:1-10 — Márk 14:43-52

IMÁDKOZZUNK!

Mindenhat Isten! Kérünk, add meg nekünk azt a kegyelmet, hogy egyszülött Fiad megváltó szenvedéséért elnyerjük bűneink bocsánatát, s új életben járjunk, az Úr Jézus Krisztus által, Aki Veled és a Szentlélekkel él és uralkodik örökkön örökké. Ámen.

ERŐS VÁR
 BOX 602148
 CLEVELAND, OH 44102

**ELŐFIZETÉSE
 LEJÁRT-E?**

VIRÁGVASÁRNAP (BŐJT 6. VASÁRNAPJA)

Heti ige: János 3:14-15

31. Filippi 2:5-11 — Máté 21:1-11

1996. ÁPRILIS

1. 2Mózes 12:3-14, 21-28 — Márk 14:53-65
2. János 12:27-33 — Márk 15:1-23
3. Mikeás 3:9-12 — Márk 15:24-47
4. NAGYSÜTÖRTÖK
 1Korinthus 11:23-26 — János 12:1-17, 34
5. NAGYPÉNTEK
 Hoseás 6:1-6 — János 19:17-30
6. NAGYSZOMBAT
 Jónás 2:3-10 — Máté 27:55-66

HÚSVÉT A FELTÁMADÁS ÜNNEPE

Heti ige: Jelenések 1:18

7. Kolossé 3:1-4 — János 20:1-9
8. HÚSVÉTHÉTFŐ
 1Korinthus 5:6-8 — Lukács 24:13-35
9. Lukács 24:36-45 — Márk 16:1-20
10. János 20:1-10 — 1Korinthus 15:1-19
11. János 20:11-18 — 1Korinthus 15:20-28
12. János 21:1-14 — 1Korinthus 15:29-34
13. Lukács 24:1-12 — 1Korinthus 15:35-49

HÚSVÉT 2. VASÁRNAPJA

Heti ige: 1Péter 1:3

14. 1Péter 1:3-9 — János 20:19-31
15. Kolossé 2:12-15 — 1Korinthus 15:50-58
16. Róma 13:12-14 — 1Korinthus 16:1-12
17. 1János 2:12-17 — 1Korinthus 16:13-24
18. János 17:9-19 — 1Péter 1:1-12
19. Jelenések 7:9-17 — 1Péter 1:13-16
20. 1Mózes 32:22b-32 — 1Péter 1:17-21

HÚSVÉT 3. VASÁRNAPJA

Heti ige: János 10:11, 27-28

21. 16. Zoltár — Lukács 24:13-35
22. 5Mózes 18:15-19 — 1Péter 1:22-23
23. Máté 26:31-35 — 1Péter 2:4-10
24. János 21:15-19 — 1Péter 2:11-17
25. Ezékiel 34:23-31 — 1Péter 2:18-25
26. Zsidók 13:12-16 — 1Péter 3:1-7
27. Cselekedetek 20:17-38 — 1Péter 3:8-12

HÚSVÉT 4. VASÁRNAPJA

Heti ige: 2Korinthus 5:17

28. 23. Zoltár — János 10:1-10
29. Efézus 4:17-24 — 1Péter 3:13-17
30. Jób 38:31-38 — 1Péter 3:18-22

—(B)

SECOND-CLASS POSTAGE
 PAID
 CLEVELAND, OHIO